

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента,
доцента кафедри теорії і методики позашкільної освіти
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Оружої Лариси Володимирівни
на дисертаційну роботу **Цзінь Яоцюань**
**«Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної
діяльності у закладах позашкільної освіти КНР»**
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань А Освіта А1 Освітні науки
(ОНП «Освітні, педагогічні науки»)

Актуальність теми дослідження. Рецензована робота вирізняється глибоким аналізом сучасних освітніх викликів. Автор слушно акцентує увагу на наявній суперечності: якщо традиційна університетська модель орієнтована на виконавську підготовку вчителя музики, то сфера позашкілля потребує фахівця з розвиненими компетенціями організатора, менеджера та сценариста. Саме необхідність подолання невідповідності між консервативними підходами та запитом на креативного педагога-проєктувальника визначає беззаперечну актуальність та своєчасність даного дослідження

Особливої уваги заслуговує авторська позиція щодо розширення методологічних меж дослідження. Рецензована робота влучно інтегрує питання компаративної освіти та нейропедагогіки у площину підготовки вчителів музичного мистецтва, що відповідає запитам сучасного наукового дискурсу. Важливим є те, що підготовка майбутніх фахівців до проєктної діяльності у позашкільлі розглядається не ізольовано, а як складний методологічний аспект, де перетинаються державна культурна місія, стратегії євроінтеграції та виклики цифровізації освітнього простору

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, представлених у дисертаційному дослідженні, не викликає сумнівів. Високий рівень вірогідності отриманих результатів забезпечується комплексним методологічним підходом та логічною

послідовністю викладу матеріалу. Ключовими чинниками, що підтверджують достовірність роботи є такі: висновки автора ґрунтуються на ретельному ретроспективному та компаративному аналізі проблеми підготовки вчителів музичного мистецтва, що свідчить про фундаментальність теоретичної бази дослідження. Про доказовість експериментальних даних говорить те, що результати дослідження підкріплені підсумками проведеного педагогічного експерименту.

Репрезентативність сформованої вибірки дозволяє екстраполювати отримані дані на загальну сукупність здобувачів мистецької освіти. Особливої уваги заслуговує використання визнаного у міжнародній практиці діагностичного інструментарію, зокрема опитувальника RPBAQ, що встановлює валідність інструментарію. Статистична значущість та надійність результатів математично підтверджена високими показниками внутрішньої узгодженості (коефіцієнт Alpha Cronbach > 0.81), що відповідає критеріям психометричної перевірки в педагогічних дослідженнях.

Таким чином, застосована методика дослідження та коректна статистична обробка даних дозволяють вважати сформульовані автором рекомендації цілком репрезентативними та готовими до впровадження в освітній процес закладів вищої освіти.

Наукова новизна дослідження та одержаних результатів. Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у комплексному розв'язанні важливого науково-прикладного завдання - теоретико-методологічному обґрунтуванні та практичній реалізації системи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності (на матеріалі досвіду КНР).

До найбільш значущих науково обґрунтованих результатів дослідження, належать такі: автором розроблено й теоретично обґрунтовано зміст, форми, методи та педагогічні умови процесу підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності у закладах позашкільної освіти КНР, підґрунтям якого виступає авторський діагностичний інструментарій, а саме -

«Опитувальник готовності до проєктної діяльності для майбутніх учителів музичного мистецтва».

Це дозволило в свою чергу здійснити об'єктивний моніторинг рівнів сформованості професійних якостей здобувачів на різних етапах навчання; у дослідженні подається авторське визначення поняття «готовність до проєктної діяльності в закладах позашкільної освіти КНР», що поєднує художньо-виконавські навички з організаційно-управлінськими компетенціями; конкретизовано сутність, зміст й структура проєктної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва у закладах позашкільної освіти; визначено теоретичні та методичні засади та обґрунтовано засоби, що забезпечують вирішення завдань готовності до проєктної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва у позашкільлі; розроблена і реалізована теоретична модель та комплекс педагогічних умов, що забезпечують ефективну підготовку до проєктної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва у позашкільних закладах КНР; аргументовано особливості підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності удосконалено і конкретизовано її змістові компоненти та запропоновано процедуру перевірки її ефективності.

Представлені результати у своїй сукупності розширюють уявлення про можливості компаративної педагогіки та пропонують дієвий алгоритм модернізації мистецької освіти в умовах глобалізації.

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження полягає в збагаченні методики музичного виховання положеннями про інтеграцію мистецьких та управлінських дисциплін, зокрема у розробці та валідизації авторського «Опитувальника готовності до проєктної діяльності для майбутніх учителів музичного мистецтва».

Опитувальник вимірює такі ключові сфери проєктної готовності як: когнітивну (педагогічні знання музики та теорія проєктної діяльності), операційну (планування, управління часом, робота в команді), мотиваційно-ціннісну (внутрішня мотивація та професійна ідентичність), культурно-комунікативну (міжкультурна адаптивність та використання етнокультурних

джерел) та рефлексивно-інноваційну (аналіз себе, інноваційність, використання ІТ-ресурсів).

Кожна шкала оснащена чіткими критеріями та рівнями підготовки, що дозволяє точно оцінити готовність до та після педагогічних втручань. Емпіричні результати дослідження підтвердили як діагностичну цінність запропонованих методів, так і ефективність розроблених моделей готовності до проєктної діяльності вчителів.

Оцінка змісту дисертації та її завершеності. Дисертація має витриману класичну структуру, що сприяє цілісному розкриттю досліджуваної теми. У першому розділі «Теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності у закладах позашкільної освіти КНР» здійснено ґрунтовний історіографічний та порівняльний аналіз літератури й емпіричних досліджень, сформульовано ключові висновки щодо концептуальних і педагогічних засад проєктної діяльності у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва в Китаї як у межах формальної, так і позашкільної освіти. Автор демонструє глибоке розуміння специфіки китайської освітньої традиції та сучасних західних тенденцій.

Другий розділ «Організація та проведення дослідження» присвячено розробці діагностичного апарату, як інструменту переходу від теоретичної моделі до емпіричного дослідження. Позитивно оцінюємо те, що автор не просто переклав існуючі методики, а й адаптував їх до специфіки музично-педагогічної діяльності, врахувавши такі суб'єктні аспекти, як сценічне хвилювання та комунікативна культура.

У третьому розділі «Емпіричне дослідження формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності у закладах позашкільної освіти КНР» висвітлено хід та результати формувального експерименту. Представлені дані (зокрема позитивна динаміка середніх значень у експериментальній групі та показники ефекту $CLES \approx 0.613$) переконливо

свідчать про ефективність запропонованих педагогічних умов як потенціалу для оновлення змісту підготовки учителів музичного мистецтва.

Аналіз матеріалів дисертаційного дослідження дає підстави для твердження щодо обґрунтованості та достовірності висновків.

Дискусійні положення та зауваження. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу загалом, слід зазначити, що окремі аспекти могли б бути додатково розширені. Зокрема, для поглиблення наукової дискусії хочемо поставити декілька уточнювальних запитань і побажать:

1. Автор визначає «культурно-комунікативний компонент» як один із провідних у структурі готовності. Однак у практичній частині роботи (опис формувального етапу) основна увага приділена технологічним аспектам проєктної діяльності (планування, етапи, дедлайни). На нашу думку, потрібно було б більш детально висвітлити, як саме зміст проєктів наповнювався національним культурним матеріалом.

2. В процесі теоретико-методологічного аналізу проблеми дослідження здобувач не завжди робить посилання на відповідні джерела, а задовольняється лише згадуванням прізвищ науковців (стор. 45, 49, 51, 55 тощо);

3. На нашу думку, дисертаційне дослідження дещо перевантажене таблицями (27), які частково доцільно було б винести у додатки.

Висловлені зауваження не є принциповими і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Загальний висновок. Аналіз поданої роботи дає змогу стверджувати, що дисертація Цзінь Яоцюань «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до проєктної діяльності у закладах позашкільної освіти КНР» є кваліфікаційною науковою працею, логічно завершеною, самостійно виконаною і заслуговує на позитивну оцінку. Представлена робота відповідає вимогам «Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової вченої ради закладу вищої освіти, наукової освіти про присудження доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. та «Вимогам до оформлення дисертації», затвердженим

наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань А Освіта А1 Освітні науки (ОНП «Освітні, педагогічні науки»).

Рецензент –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики позашкільної освіти
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Лариса ОРУЖА